

Kokemustoiminnan vastuullisuuden sydämen pilotit

Vastaaja:

minna@virikery.fi

Vastaus:

15.11.2023, 10:25 - 15.11.2023, 10:29

1. Perustiedot *

Organisaation nimi	Virike ry
Paikkakunta	Mikkeli
Vastuuhenkilö (/lomakkeen täyttäjä)	Minna Juuti
Sähköposti (organisaation tai vastuuhenkilön)	minna.juuti@virikery.fi
Organisaation/kokemustoiminnan verkkosivu	virikery.fi

2. Päivämäärä *

15.11.2023

3. Kokemuskoulutuksemme laadunhallinnassa on käytössä (voit valita useita!):

PAIKKO osaamisen tunnistamisen järjestelmä

4. Kuvailkaa tähän organisaationne ydintehtävä(t), toimintaympäristö, resurssit ja tärkeimmät yhteistyökumppanit. *

Virike ry on vuodesta 1983 toiminut mielenterveys- ja päihdetoipujien sekä mielenterveys- ja päihdetyöstä kiinnostuneiden yhdistys Mikkeliissä. Virikkeen toiminnassa korostuvat yhteisöllisyys ja vertaistuki. Virikkeen toiminnan tavoitteena on mielenterveys- ja päihdetoipujien osallisuuden ja omaa elämää koskevien vaikuttamismahdollisuuksien lisääntyminen sekä yksinäisyyden vähentyminen yhteisöllisen toiminnan avulla.

Virike ylläpitää kohtaamispaikkatoimintaa sekä järjestää kokemusasiantuntijakoulutusta, kokemusasiantuntijoiden täydennyskoulutusta ja koordinoi kokemustoimintaa. Virikkeellä on neljä työntekijää, joista kahden työpanos painottuu kohtaamispaikkaan ja kahden kokemustoimintaan.

Virike on kouluttanut kokemusasiantuntijoita vuodesta 2013. Koulutettuja on yhteensä 87 ja heistä aktiivisesti toimii vuosittain n. 20–30 henkilöä.

Virikkeen kokemusasiantuntijakoulutus on suunnattu Mikkelin lähialueella asuville mielenterveys- ja päihdetoipujille ja on kestoltaan 65 lähiovetuntia, jonka lisäksi on itsenäistä työskentelyä.

Koulutuksessa korostuu prosessityöskentely, minkä vuoksi osallistujamäärä on rajattu 8–10 osallistujaan.

Virikkeen kokemusasiantuntijakoulutus on tunnistettu PAIKKO-palvelujärjestelmässä oppimisympäristöksi ja koulutuksesta saa osaamistodistuksen Kasvatus- ja ohjausalan ammattitutkinnon osa-alueesta Kokemusasiantuntijana ja vertaisohjaajana toimiminen.

Koulutus järjestetään kerran vuodessa ja osallistujille ilmainen.

Kokemustoiminnassa tärkeimmät yhteistyökumppanit ovat Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu XAMK sekä muut sosiaali- ja terveysalan järjestöt ja toimijat.

5. Miten organisaatiossanne on järjestetty kokemustoiminnan koordinointi ja tuki koulutuksen jälkeen? *

Virikkeellä ajatellaan, että koulutus on alku kokemusasiantuntijuudelle ja kuten mikä tahansa asiantuntijuus, myös kokemusasiantuntijuus tarvitsee kehittyäkseen dialogia muiden asiantuntijoiden kanssa, uuden tiedon hankkimista ja täydennyskoulutusta.

Virikkeellä on laadittu kokemustoiminnan vuosikello, jonka mukaisesti järjestetään säännöllisesti täydennyskoulutus- ja kehittämispäiviä sekä virkistystä.

Tehtävissä toimisen tueksi Virike tarjoaa kokemusasiantuntijoille sekä yksilö- että ryhmätuella. Lisäksi heillä on mahdollisuus tukikeskusteluun ennen tai jälkeen kokemusasiantuntijatehtävän.

Kokemusasiantuntijat tulevat myös spontaanisti kohtaamispaikkaan tapaamaan työtekijöitä, toisia kokemusasiantuntijoita ja vertaisiaan, mikä vahvistaa yhteisöön kiinnittymistä.

Virikkeen nettisivuilla on Kokemuspankki, jonne kokemusasiantuntijat halutessaan kirjaavat lyhyen kuvauksen omasta kokemustaustastaan. Kaikki kokemusasiantuntijat eivät ole halunneet tallentaa taustatietojaan kokemuspankkiin, ja käytännössä tehtävien välittäminen tapahtuukin työtehtävään nimetyn koordinaattorin kautta puhelimitse tai sähköpostilla.

6. Miten toiminnassanne on otettu huomioon kokemustoiminnan eettisyys, osallisuuden vahvistaminen ja yhdenvertaisuus?

*

Virikkeen kokemustoimintaan on laadittu eettiset toimintaohjeet vahvistamaan sisäistä valvontaa, tekemään toiminnasta läpinäkyvää sekä varmistamaan toiminnan laatu kokemusasiantuntijan, tehtävän tilaajan ja toiminnan organisoijan roolissa. Ohjeistusta käydään läpi kokemusasiantuntijoiden kanssa koulutuksessa ja kehittämispäivissä.

Koulutuksen alussa osallistujat täyttävät kirjallisen salassapitolomakkeen ja sitoutuvat noudattamaan vaitiolovelvollisuutta koulutuksessa sekä myöhemmin tehtävissä toimiessaan.

Eettisyys näyttäytyy Virikkeen kokemustoiminnassa kolmella tasolla; kokemusasiantuntijalle itselleen, palvelujärjestelmässä ja yhteiskunnallisella tasolla.

Käytännössä eettisyys ilmenee mm. seuraavissa seikoissa: kokemusasiantuntijakoulutukseen valitaan henkilöitä, joiden toipuminen on edennyt vaiheeseen, jossa pystyy tarkastelemaan omaa sairastumistaan ja toipumistaan välimatkan päästä, ikään kuin ulkopuolisin silmin. Tällöin on mahdollista tuoda kokemustoimintaan kollegiaalinen näkökulma edustaen tehtävissä paitsi itseään, myös muiden sairastuneiden yhteistä kokemusääntä.

Virikkeen kokemustoimintaan osallistuvat kaksi työntekijää ovat mukana koko koulutusprosessin ajan. Kokemusasiantuntijat tulevat tutuiksi ja näin pystytään myöhemmin turvaamaan, että kokemusasiantuntijatehtäviin ohjautuu oikea henkilö oikeaan aikaan oikeaan paikkaan. Näin syntyy hyviä yhteistyökokemuksia ja vahvistetaan kokemustoiminnan edistämistä.

Virikkeen yksi tavoite on edistää kokemusasiantuntijan ja ammattilaisen yhteistyötä ns. jaetun asiantuntijuuden mallia, jolloin ammattilainen ja kokemusasiantuntija työskentelevät työparimallin mukaisesti. Tästä syystä kokemusasiantuntijatoimintaan osallistuvalla tulee olla halua ja osaamista työskennellä ammattilasten kanssa yhteistyössä. Myös kokemusasiantuntijan kanssa tekevällä yhteistyötaholla tulee olla riittävästi tietoa kokemustoiminnasta ja toimintaa organisoivalla taholla on vastuu toimia tiedon välittäjänä.

Eettinen toiminta on läpinäkyvää ja palvelee toimintaan osallistuvien tarvetta. Virikkeen organisoitu kokemustoiminta mahdollistaa mm. systemaattisen arviointitiedon keräämisen ja sen pohjalta kehitämme toimintaa kokemusasiantuntijan, tilaajan ja toiminnan organisoijan näkökulmasta. Kehitämme mm. koulutuksen sisältöä, yhteisiä toimintatapoja sekä uusia työskentelymalleja.

Virikkeen nettisivuilla on lomake, jolla kerätään kokemusasiantuntijatilaisuuteen osallistuvilta palautettaan kokemusasiantuntijalle. Virikkeen työntekijä välittää palautteen tehtävissä toimineelle kokemusasiantuntijalle. Kokemusasiantuntijat kokevat palautteen merkityksellisenä ja niistä välittyä, kuinka kokemusasiantuntija on vaikuttanut tilaisuuteen osallistuvien asenteisiin ja ymmärrykseen sairastuneita kohtaan. Samalla hänelle vahvistuu kokemus, että sairastumisestaan huolimatta voi toimia merkittävässä tehtävässä ja olla rakentamassa hyväksyvämpää yhteiskuntaa.

Virikkeen kokemusasiantuntijat työskentelevät usein pareittain. Tällöin uuden tai epävarmemman on turvallista lähteä tehtävässä pidempään toimineen kokemusasiantuntijan työpariksi. Näin useampi saa mahdollisuuden toimia kokemusasiantuntijana ja monenlaiset kokemusaännet pääsevät kuuluviin.

7. Mitä osa-aluetta pyritte kehittämään seuraavan vuoden aikana kokemustoiminnassanne? *

Virikkeen seuraava kokemustoiminnan kehittämistehtävä on vahvistaa Virikkeen ja kokemusasiiantuntijoiden välistä avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Tämä tapahtuu kehittämällä kokemustoiminnan koordinoijan ja kokemusasiiantuntijoiden välistä viestintää.

Laadimme viestintään ohjeistuksen, josta teemme kuvan, esim. vuosikellon. Kuvan tarkoituksena on muistuttaa systemaattisen viestinnän tärkeydestä. Viestinnän tavoitteena on tehdä Virikkeen kokemustoiminnasta entistäkin läpinäkyvämpää, tarjoten kokemusasiiantuntijoille tasapuolisesti osallistumisen mahdollisuuksia, lisätä kokemusasiiantuntijoiden osallisuuden kokemusta ja vahvistaa heidän sitoutumista tehtävänsä.

Tavoitteena on, että kokemusasiiantuntijat tuntevat voivansa vaikuttaa toisiinsa nähden tasapuolisesti asioihin toimiessaan Virikkeen työntekijöiden työparina, eivät vain olevansa kokemustoiminnan kohteita.